



Sjöhistoriskas Vänner

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2025

INNEHÅLL

SJÖHISTORISKAS VÄNNER.....	3
FÖRENINGENS VERKSAMHET UNDER ÅR 2024	4
MEDLEMSAKTIVITETER	4
VÄNFÖRENINGENS STÖD TILL SJÖHISTORISKA FÖR VERKSAMHETSÅRET 2024	5
FÖRENINGENS MEDLEMSTAL ÅR 2023	7
SJÖHISTORISKAS TOTALA BESÖKSTAL	7
STYRELSE.....	7
ÅRSREDOVISNING 2023	8
RESULTATRÄKNING.....	8
BALANSRÄKNING	9
NOTER.....	10
UNDERSKRIFTER.....	11

Sjöhistoriskas vänner
Box 27 131
102 52 Stockholm

www.sjohistoriska.se/vanforeningen

Telefon: 08-519 558 85
E-post: foreningen.sjohistoriska@smtm.se

Instagram: Sjöhistoriskas Vänner
Facebook: Sjöhistoriskas Vänner

Omslagsfoto: Fo123391DIA. Dörrhandtaget till Sjöhistoriska museet.
Foto. Gunnel Ilonen/Sjöhistoriska.

SJÖHISTORISKAS VÄNNER

Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum i Stockholm (FSSS, "Vänföreningen") har till uppgift att understödja sjöhistorisk museal verksamhet och vetenskaplig forskning, företrädesvis med handelsmaritim inriktning, inom ramen för Sjöhistoriska museets verksamhet. Vänföreningen bildades år 1913 och har idag H. M. Konung Carl XVI Gustaf som högste beskyddare.

Sedan Sjöhistoriska museet grundades år 1938 har vänföreningen tillsammans med de tillkommande fyra stiftelserna (Sjökapten C. O. Ramströms och Fru Anny Ramströms Stiftelse, Stiftelsen Henrik Granholms fond, Anders Granholms Stiftelse samt Linnéa och Olof Bovins Stiftelse) genom bidrag och specifika inköp kunnat lägga grunden till de samlingar som finns på Sjöhistoriska idag.

Vänföreningen har under åren emottagit generösa donationer. Bland dessa märks bl a Rederiaktiebolaget Amphions Stiftelse, Adolf E Carells Stiftelse, Örlogsstiftelsen, Erfass Stiftelse samt Skeppsredare E Högbergs Stiftelse vars donationer med mångårig förräntning idag utgör lejonparten av föreningens kapital.

De årliga ekonomiska bidragen från vänföreningen och de fyra stiftelserna har inneburit att museet kunnat arrangera spännande utställningar, genomföra marinarknologiska studier och bevara kulturhistoriskt värdefulla fartyg.

Museet har fått möjlighet att utvecklas, både fysiskt och på senare år även digitalt till ett attraktivt och intresseväckande museum för både vuxna och barn, stockholmare och turister.

Föreningen har sitt säte i Stockholm.



Fo145194. KSSS samling cirka 1940. Foto: Oscar Norberg/Sjöhistoriska.

FÖRENINGENS VERKSAMHET UNDER ÅR 2024

Föreningen har genom samlingsnamnet Sjöhistoriskas Vänner, det vill säga samlingsnamnet för vänföreningen och de fyra anknutna stiftelser som föreningen administrerar, under året fortsatt att utveckla föreningens programverksamhet med fler föreningsaktiviteter och större utbud. Samlingsnamnet Sjöhistoriskas Vänner har underlättat kommunikationen och tydliggjort kopplingen till Sjöhistoriska museet ytterligare. Det har även underlättat kommunikationen mot potentiella nya medlemmar, framförallt genom vänföreningens Instagram- och Facebook-konton.

MEDLEMSAKTIVITETER

Sjöhistoriskas Vänner har under året bjudit in medlemmarna till ett antal inspirerande föredrag, specialvisningar och andra välbesökta arrangemang. Nedan följer ett axplock.

Heldagsutflykt till vikingastaden Birka

Den 25 maj 2024 begav sig ungefär 20 medlemmar ut på en heldagstur till vikingastaden Birka med en av Strömma Kanalbolagets fartyg. Marinarkeologiska undersökningar av hamnen i Birka visar att den varit större och mer avancerad än man tidigare trott. Trä har bevarats väl i de syrefattiga sjösedimenten och en mängd olika träföremål har hittats, liksom djurben, keramik, bärnsten och rep. Väl på Birka blev det en presentation av undersökningarna, fynden



Foto: Okänd fotograf/Sjöhistoriska.



Evert Taube med luta. Foto: Corneby Foto/Sjöhistoriska.

och slutsatserna. Dessutom blev det både ett besök i museet och vid fornlämningsområdet. Utflykten var mycket uppskattad och det var många som ville att ett nytt tillfälle skulle bokas in. Därför återupprepar vi succén i maj 2025.

Sjömannen som poet och visdiktare – Evert Taubes visor fångar sina lyssnare

I november 2024 arrangerades en viskväll på Sjöhistoriska i samarbete med Taubesällskapet. Kvällen ägnades åt Taubes sjömansvisor och Erling Matz och Carina Lernhagen Matz tolkade Evert Taubes visskatt. En scen och en bar byggdes i museets Minneshall och en Taubeskulptur i Sjöhistoriskas samlingar visades. Skulpturen är mindre en förlaga till den som står vid Riddarholmskajen i Stockholm. Kvällen var mycket lyckad och uppskattad. Evenemanget med dess 150 platser blev fullbokat. Det goda samarbetet med Taubesällskapet bådade även för framtida samarbeten och fortsatt goda relationer.

Torpederingen av Gotlandsfärjan S/S Hansa – vad hände för 80 år sedan?

I december 2024 gick årets sista medlemsevenemang av stapeln. Då gästades Sjöhistoriskas Vänner av Lars Kruthof, författare till boken S/S Hansa: Minnet av en sjökatastrof. Under tio år har Lars Kruthof och medförfattaren Jakob Ringbom forskat om sjökatastrofen, djupdykt i arkiven och intervjuat anhöriga. Hösten 2023 genomförde de, tillsammans med Voice of the Ocean, undersökningar vid vraket. Kruthof höll ett fullbokat föredrag om katastrofen.

VÄNFÖRENINGENS STÖD TILL SJÖHISTORISKA FÖR VERKSAMHETSÅRET 2024

Till verksamhetsåret 2024 beviljades Sjöhistoriska museet ett stöd om 2 965 000 SEK. Efter en särskild ekonomisk redovisning till föreningen av Sjöhistoriska museet, efter att de utgifter kopplat till projekten och aktiviteterna listade i äskandet räknats, blev det totala utfallet 2 211 131 SEK varvid denna summa rekviderades av museet. Stödet gick bland annat till följande utställningar, evenemang och aktiviteter:

Tillgängliggöra Seglarskolan i socialt utsatta områden – "Sjöhistoriska dyker upp"

Seglarskolan har inom ramen för projektet "Sjöhistoriska dyker upp", tack vare stöd från vänföreningen, kunnat fortsätta att arbeta med barn som flytt undan krig och konflikt samt barn och ungdomar boende i socialt utsatta områden. Projektet har genomförts med stor framgång för barn och medföljande familj i Fisksätra i Nacka kommun. I aktiviteterna, som främst bestod av grundläggande utbildning i segling med optimistjolle och sjömanskap, deltog lokala barn och ungdomar men också särskilt inbjudna av samarbetsorganisationer. Dessa var barn till föräldrar med missbruksproblematik, ukrainska flyktingbarn samt barn med funktionsvariationer. Totalt deltog 209 barn i projekt "Seglarskolan dyker upp".



Foto: Ilonen, Gunnel/Sjöhistoriska.



Räddningen över Sundet 1943. Foto: Karlsson, Anneli/Sjöhistoriska.

Räddningen över Sundet 1943

Under 2023 bedrev Sjöhistoriska tillsammans med Föreningen M 20 ett forskningsarbete som resulterat i en mindre bärbar utställning om fartygets roll i räddningsinsatsen av Danmarks judiska befolkning 1943. Utställningen gjordes så att den kunde visas på fartyget under minnesresan till ett 15-tal hamnstäder längs den svenska kusten. På grund av det fina mottagandet av projektet och minnesresan gjordes en mindre utställning med vänföreningens stöd på museet. Den öppnade under våren 2024 och har varit ett uppskattat inslag på museet.

Stöd till nytt Sjöhistoriskt Forum

Ett Sjöhistoriskt forum genomfördes i Kalmar den 3–4 maj. Forumet innehöll en uppskattad föreläsningsdag med lokala presentationer om sjöfartens betydelse för både Kalmar och Figeholm. Dagarna innehöll också en presentation och uppdatering om arbetet inom Stiftelsen maritimt kulturarv samt en presentation om kulturhistorisk värdering av Göteborgs hamn- och varvsmiljöer. Bedömningen är att forumet har god förutsättning att etablera sig som ett viktigt branschforum inom den maritima kulturarvssektorn. Föreningens stöd bidrog till genomförandet samt till ett attraktivt program.

Uppdaterad och delvis ny utställning om skeppsbyggeri

Genom föreningens stöd har en uppdatering av utställningstexter samt montrarnas form och innehåll i utställningen om skeppsbyggeri i museets källarplan kunnat göras. Med denna förädling och komplettering av befintligt innehåll har nu museet fått en uppdaterad och delvis ny basutställning om skeppsbyggarkonsten. Inte minst underlättar den nya utställningen den pedagogiska förmedlingen till elever avsevärt, något som efterfrågats ända sedan den tidigare utställningen gjordes år 2015.

Stöd till inköp av föremål för komplettering av Sjöhistoriska museets samlingar

Sjöhistoriska museet har en stor och i många avseenden unik föremåls- och konstsamling, men det finns behov av kompletteringar.

Under hösten har museet genom stöd från vänföreningen köpt in ett skrivbord med tillhörande skrivställ och skeppsdagböcker mm. som tillhört kommandörkaptenen av 1:a graden Eric Cornelius Brusewitz (1844-1919), sekond på Nordenskiöld-expeditionen åren 1878-1880 med polarforskningsfartyget S/S Vega. Skrivbordet är den enda möbel som finns bevarad från fartyget. Brusewitz deltog dessutom som underlöjtnant i Vanadisexpeditionen till Brasilien och Västindien åren 1867-1868.

Två oljemålningar av kaptenen på fartyget Aelous Frans Oscar Carlsson samt ett självporträtt av honom och hans hustru har också köpts in med föreningens stöd. Frans Oscar Carlson är också personen bakom en av museets riktiga rariteter, modellen Aelous. Föremålen

kompletterar berättelsen om skapandet av modellen, som anses vara en av världens främsta.

Precis innan jul möjliggjordes dessutom inköpet av en unik oljemålning föreställande örlogsfartyg sett från varvet Terra Nova vid dagens Strandvägen i Stockholm, målat runt år 1770 av Joseph Pettersson Helin. Tack vare vänföreningens stöd har dessa föremål kunnat köpas in, vilket kompletterar och berikar museets samlingar.

Stipendium till Sjöhistoriskas museets personal

Tack vare att vänföreningen ställt medel till förfogande, så delades ett årligt stipendium ut för förkovran, omvärldsbevakning och kompetensutveckling för Sjöhistoriska museets medarbetare. Bland annat så har flera av 2024-års stipendiater genomfört förkovringsresor, både till lokala och regionala maritima museer längs Ostkusten, samt till the National Maritime Museum i London och fotomuseet i Oslo. Förutom förkovran för stipendiaterna finns även förhoppningen att dessa resor kan leda till ett ökat samarbete och kollegialt utbyte.



SM 30786. Målning av Joseph Pettersson Helin. Foto: Karlsson, Anneli/Sjöhistoriska.

FÖRENINGENS MEDLEMSTAL ÅR 2024

Föreningens medlemstal var närmast oförändrat jämfört med 2023. Antalet familjemedlemskap och ständiga medlemskap minskade, medan enskilda medlemskap ökade. Vänföreningens särskilda programsatsning har särskilt lockat nya att köpa enskilt medlemskap då man sett värdet av att delta i flera intressanta programaktiviteter under året.

Årligen betalande medlemmar: 507

Ständiga medlemmar: 912

Familjemedlemskap: 98

Totalt: 1517

SJÖHISTORISKAS TOTALA BESÖKSTAL

Inklusive Sjöhistoriskas fartygspir och båtmagasinet på Rindö

2019: 167 378

2020: 39 725

2021: 39 715

2022: 125 421

2023: 179 192

2024: 224 416

FLERÅRSÖVERSIKT (TKR)

	2024	2023	2022	2021
Årligen betalande medlemmar	507	488	434	421
Familemedlemskap	98	107	48	41
Ständiga medlemmar	912	923	946	985
Föreningens intäkter	1 569	1 328	1 297	1 220
Verksamhetsresultat	-2 044	-2 896	-4 182	-4 830
Balansomslutning	130 069	125 216	121 266	119 020
Förmögenhet	182 081	168 137	160 194	189 987
Beviljade anslag (netto)	2 036	3 261	3 722	5 100

STYRELSE

Styrelsen har under verksamhetsåret utgjorts av följande personer:

Ordförande

Jan Larsén

Vice ordförande

Claes Anchér

Kassaförvaltare

Mikael Stenbom

Ledamöter

Jan Berglöw

Lars Boman

Magdalena Bosson

Anders Hörnfeldt

Ats Joorits (t.o.m. oktober)

Gustaf Myrsten

Erland Ringblom

Anna Risfelt Hammargren

Dan Setterwall

Suppleanter

Peter Henricson

Jan Tideliuss

Adjungerad

Museichef Mats Djurberg

Föreningens arbetsutskott har utgjorts av följande personer:

Ordförande

Jan Larsén

Claes Anchér

Mikael Stenbom

Adjungerad*

Museichef Mats Djurberg

Revisorer

Josefine Fors

Elisabeth Raun

Revisorssuppleanter

Klas Helmersson

Gabriel Altun

Medlemsregistrator/Medlemsservice

Maria Sandström

Kommunikatör

Hanna Dahlander (t.o.m. februari)

Programansvarig/Kommunikatör

Julia Hagerblom

* Som Föreningens sekreterare i styrelse och arbetsutskott fungerar Museichef Mats Djurberg

ÅRSREDOVISNING 2024

Styrelsen för Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum i Stockholm, organisationsnummer 802006-4708 upprättar härmed Årsredovisning för räkenskapsåret 2024-01-01 - 2024-12-31

Resultat och ställning

Föreningens resultat uppgick till 4 953 714 kr (3 877 791 kr).
Föreningens förmögenhet (marknadsvärde) uppgick vid årets utgång till 182 080 915 kr.

2024-12-31	Ständiga medl.konto	Kapitalbehållning	Donationer	Summa eget kapital
Eget kapital vid räkenskapsårets början	1 032 706	14 639 032	109 056 369	124 728 107
Årets resultat	-	4 953 714	-	4 953 714
Ständiga medlemsavgifter	116	-	-	116
Omklassificering	-	109 056 369	-109 056 369	-
Eget kapital vid räkenskapsårets slut	1 032 822	128 649 115	-	129 681 937

Tidigare år har 87,5 % av årets resultat förts till ett konto inom eget kapital benämnt Donationer, medan resterande 12,5 % har förts till Kapitalbehållning. Efter en genomgång av dessa två konton inom eget kapital har styrelsen beslutat att hela beloppet istället bör föras till Kapitalbehållning, varför en omföring mellan dessa två konton har skett under året.

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

RESULTATRÄKNING

Belopp i kronor	Not	2024-01-01 2024-12-31	2023-01-01 2023-12-31
	1		
Föreningens intäkter			
Gåvor		1 343 733	1 110 000
Medlemsavgifter		224 189	198 999
Evenemangsintäkter		1 500	18 720
Summa föreningens intäkter		1 569 422	1 327 719
Verksamhetskostnader			
Direkta kostnader	2	-1 256 746	-677 796
Övriga externa kostnader	3	-191 769	-154 844
Lämnade bidrag	4	-2 036 131	-3 261 012
Personalkostnader		-128 440	-129 647
Summa verksamhetskostnader		-3 613 086	-4 223 299
Verksamhetsresultat		-2 043 664	-2 895 580
Finansiella poster			
Utdelningar		1 999 010	1 697 460
Ränteintäkter		576 311	426 616
Övriga finansiella intäkter		148 856	57 246
Realisationsresultat från övriga finansiella anläggningstillgångar		4 921 245	5 293 972
Förvaltningskostnader		-648 045	-701 923
Summa finansiella poster		6 997 378	6 773 371
Resultat efter finansiella poster		4 953 714	3 877 791
Årets resultat		4 953 714	3 877 791

BALANSRÄKNING

Belopp i kronor

Not

2024-12-31

2024-12-31

1

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Inventarier, verktyg och installationer

5

5 583 000

5 583 000

Summa materiella anläggningstillgångar

5 583 000

5 583 000

Finansiella anläggningstillgångar

Andra långfristiga värdepappersinnehav

6

122 240 292

117 570 221

Summa finansiella anläggningstillgångar

122 240 292

117 570 221

Summa anläggningstillgångar

127 823 292

123 153 221

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Övriga fordringar

1 399 199

1 158 391

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

155 723

295 500

Summa kortfristiga fordringar

1 554 922

1 453 891

Kassa och bank

Kassa och bank

691 174

608 739

Summa kassa och bank

691 174

608 739

Summa omsättningstillgångar

2 246 095

2 062 630

SUMMA TILLGÅNGAR

130 069 387

125 215 851

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Medlemsinsatser

1 032 822

1 032 706

Kapitalbehållning

128 649 115

14 639 032

Donationer

-

109 056 369

Summa eget kapital

129 681 937

124 728 107

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder

47 303

104 782

Övriga skulder

25 720

25 720

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

314 427

357 242

Summa kortfristiga skulder

387 450

487 744

Summa skulder

387 450

487 744

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

130 069 387

125 215 851

NOTER

Belopp i kronor om inget annat anges

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade från föregående år.

Verksamhetsintäkter

Gåvor

En transaktion i vilken föreningen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållet bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att föreningen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om organisationen har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoret inte uppfylls, är det ett erhållet bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva. Gåvor redovisas enligt huvudregeln som intäkt när de erhålls. Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i föreningen. Medlemsavgifter intäktsredovisas över den tidsperiod som avses. Medlemsavgifter avseende ständiga medlemmar förs mot eget kapital.

Personalkostnader

Personalkostnaderna avser styrelsearvoden och därtill hörande sociala avgifter.

Värderingsprinciper

Finansiella tillgångar

Långfristiga värdepappersinnehav är upptagna till anskaffningsvärdet minskat med eventuell nedskrivning. Samtliga innehav i portföljen värderas kollektivt då syftet med placeringarna är att uppnå riskspridning.

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas inflyta.

Övriga tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärv av tillgången.

Avskrivningstid

Inventarier 5 år

Konst Ingen avskrivning

NOT 2 DIREKTA KOSTNADER

	2024-01-01 2024-12-31	2023-01-01 2023-12-31
--	--------------------------	--------------------------

Reklam och PR	142 009	36 226
Representation	–	76 786
Övriga direkta kostnader	1 114 737	564 784
	1 256 746	677 796

NOT 3 ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER	2024-01-01	2023-01-01
	2024-12-31	2023-12-31
Revisionsarvode	129 269	92 344
Redovisningstjänster	62 500	62 500
	191 769	154 844
NOT 4 LÄMNADE BIDRAG	2024-01-01	2023-01-01
	2024-12-31	2023-12-31
Sjöhistoriska museet	2 211 131	2 911 012
Isbrytaren Sankt Eriks vänner	-175 000	350 000
	2 036 131	3 261 012
NOT 5 INVENTARIER, VERKTYG OCH INSTALLATIONER	2024-12-31	2023-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	6 294 438	6 294 438
Vid årets slut	6 294 438	6 294 438
Akkumulerade av- och nedskrivningar		
Vid årets början	-711 438	-711 438
Vid årets slut	-711 438	-711 438
Redovisat värde vid årets slut	5 583 000	5 583 000
NOT 6 ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV	2024-12-31	2023-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	117 570 221	113 820 290
Inköp	31 063 762	20 825 690
Försäljning	<u>-26 393 691</u>	<u>-17 075 759</u>
Vid årets slut	<u>122 240 292</u>	<u>117 570 221</u>
Redovisat värde vid årets slut	122 240 292	117 570 221
Marknadsvärde	160 979 566	160 979 566

UNDERSKRIFTER

Jan Larsén, <i>Ordförande</i>	Claes Anchér
Mikael Stenbom	Jan Berglöw
Lars Boman	Magdalena Bosson
Anders Hörnfeldt	Gustaf Myrsten
Erland Ringblom	Anna Risfelt Hammargren

Dan Setterwall

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift.

Josefine Fors
Auktoriserad revisor

Elisabeth Raun
Auktoriserad revisor

Årsredovisningen har signerats digitalt. Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum i Stockholm kan uppvisa ett digitalt signerat original av årsredovisningen om detta skulle efterfrågas.

VÄLKOMMEN ATT BLI VÅR VÄN!

Välkommen till Sjöhistoriskas Vänner. Sedan starten 1913 har våra medlemmar stöttat Sjöhistoriska museets verksamhet och bidragit till att bevara och sprida kunskap om det svenska maritima kulturarvet.

Som medlem i Sjöhistoriskas vänner får du:

Fri entré till Sjöhistoriska museet
Inbjudningar till exklusiva vernissager och event
Erbjudanden om att följa med på medlemsresor
Sjöhistoriskas årsbok som ges ut vartannat år
20% rabatt på lokalbokningar
130 kronor rabatt på betalprogram i museets regi
10% rabatt i museishopen
10% rabatt på Sjöhistoriska Café & Bar
10% rabatt på Seglarskolan
Fri entré till Skaparverkstan (gäller familjemedlemskap)

Årlig medlem: 300 kr
Familjemedlemskap: 500 kr
Ständig medlem: 3 000 kr

Läs mer och bli medlem på sjohistoriska.se



Sjöhistoriskas vänner
Box 27 131
102 52 Stockholm

www.sjohistoriska.se/vanforeningen

Telefon: 08-519 558 85
E-post: foreningen.sjohistoriska@smtm.se

Instagram: Sjöhistoriskas Vänner
Facebook: Sjöhistoriskas Vänner

